

ARMENIAN STATE UNIVERSITY OF ECONOMICS
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
АРМЯНСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ

MESSENGER

OF ARMENIAN STATE UNIVERSITY OF ECONOMICS

ԲԱՆԲԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ

ВЕСТНИК АРМЯНСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО
ЭКОНОМИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

6(72)

«TNTESAGET» PUBLISHING HOUSE

YEREVAN 2022

The journal "Messenger of Armenian State University of Economics" is included in the list of scientific publications allowed for the publication of the results of doctoral dissertations

«Բանբեր Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի» հանդեսն ընդգրկված է դոկտորական ատենախոսությունների արդյունքների տպագրման համար ընդունելի գիտական հրատարակությունների ցանկում

Журнал «Вестник армянского государственного экономического университета» включен в список научных изданий, допустимых для публикации результатов докторских диссертаций

Editor-in-chief Diana GALOYAN

Editorial Board: Davit HAKHVERDYAN (Deputy Editor-in-Chief), Vardan ATOYAN, Edgar AGHABEKYAN, Vadim GRIGORYAN, Armen HAKOBYAN, Lusine HARUTYUNYAN, Yuri HOVAKANYAN, Firuza MAYILYAN, Yelena MANUKYAN, Tigran MARTIROSYAN, Tatul MKRTCHYAN, Armen KTOYAN

Գլխավոր խմբագիր՝ Դիանա ԳԱԼՈՅԱՆ

Խմբագրական խորհուրդ՝ Դավիթ ՀԱԽՎԵՐԴՅԱՆ (գլխավոր խմբագրի տեղակալ), Վարդան ԱՌՈՅԱՆ, Էդգար ԱՂԱԲԵԿՅԱՆ, Վադիմ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ, Արմեն ՀԱՎՈՒԿԱՆՅԱՆ, Լուսինե ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ, Յուրի ՀՈՎԱԿԱՆՅԱՆ, Ֆիրուզա ՄԱՅԻԼՅԱՆ, Ելենա ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ, Տիգրան ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ, Թաթևյա ՄԿՐՏՉՅԱՆ, Արմեն ՔՐՈՅԱՆ

Главный редактор Диана ГАЛОЯН

Редакционная коллегия Давид АХВЕРДЯН (заместитель главного редактора), Вардан АТОЯН, Эдгар АГАБЕКЯН, Вадим ГРИГОРЯН, Армен АКОПЯН, Лусине АРУТЮНЯН, Юрий ОВАКАНЯН, Фируза МАИЛЯН, Елена МАНУКЯН, Тигран МАРТИРОСЯН, Татул МКРТЧЯН, Армен КТОЯН

International Editorial Board: Djawed SANGDEL (Switzerland), Salvatore MOCCIA (Spain), Michael AKERIB (Switzerland), Alain HOODASHTIAN (Switzerland), ELVIS ADJEI (Ghana), Soultana Tania KAPIKI (Greece), Judith A. MAGNETICO (Phillipines), Bruce HEARN (Britain), Ariane LAMBERT-MOGILIANSKY (France), Marcus MARKTANNER (USA), Norehan ABDULLAH (Malaysia), Alexandra BROILETT-SCHLESINGER (Austria), Kiril Sharapov (Great Britain)

Միջազգային խմբագրական խորհուրդ՝ Ջավեդ ՍԱՆԳԴԵԼ (Շվեյցարիա), Սալվատորե ՄՈՉԻԱ (Իսպանիա), Միքելե ԱԲԵՐԻԲ (Շվեյցարիա), Ալան ՀՈՒԿԱՇԹՅԱՆ (Շվեյցարիա), Էվիս ԱՂԶԵՅԻ (Գանա), Սուլթանա Տանյա ԿԱՊԻԿԻ (Հունաստան), Ջորդիթ Ա. ՄԱԳՆԵՏԻԿՈ (Ֆիլիպիններ), Բրյուս ՀԵՐՆ (Մեծ Բրիտանիա), Արիանե ԼԱՄԲԵՐՏ-ՄՈԳԻԼՅԱՆՍԿԻ (Ֆրանսիա), Մարկուս ՄԱՐԿՏԱՆՆԵՐ (ԱՄՆ), Նորհան ԱՐԴՈՒԼԱ (Մալայզիա), Ալեքսանդրա ԲՐՈՅԼԵՏ-ՇԼԵՍԻՆԳԵՐ (Ավստրիա), Կիրիլ Շարապով (Մեծ Բրիտանիա)

Международная редакционная коллегия: Джавед САНГДЕЛЬ (Швейцария), Сальваторе МОЧИА (Испания), Майкл АКЕРИБ (Швейцария), Алан ХУДАШТЯН (Швейцария), Элвис АДЖЕИ (Гана), Султана Тания КАПИКИ (Греция), Джудит А. МАГНЕТИКО (Филлипины), Брюс Герн (Великобритания), Ариане ЛАМБЕРТ-МОГИЛЯНСКИЙ (Франция), Маркус МАРКТАННЕР (США), Норхан АБДУЛЛА (Малайзия), Александра БРОЙЛЕТ-ШЛЕСИНГЕР (Австрия), Кирилл Шарапов (Великобритания)

Executive Secretary Gohar HOVHANNISYAN
Technical Editor Naira KHCHYAN

Պատասխանատու քարտուղար՝ Գոհար ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Տեխնիկական խմբագիր՝ Նաիրա ԽՉԵՅԱՆ

Ответственный секретарь Гоар ОГАНЕСЯН
Технический редактор Наира ХЧЕЯН

© "Messenger of ASUE", 2022
© «Բանբեր ՀՊՏՀ», 2022
© «Вестник АГЭУ», 2022
© "Tntesaget" publishing house, 2022
© «Տնտեսագետ» հրատարակչություն, 2022
© Издательство «Тнтесает», 2022

CONTENTS

REGIONAL DEVELOPMENT

**MANUK MOYSISYAN, TSOVINAR KARAPETYAN, TAGUHI OHANYAN,
ANNA MINASYAN**

Assesment of Fiscal Decentralization of the RA Local
Self-Government System..... 9

AGRARIAN POLICY

**GAYANE AVAGYAN, GARIK PETROSYAN, KHOREN MKHITARYAN,
KNARIK YARDANYAN, AIDA MIRUMYAN**

Evaluation of the Effectiveness of State Assistance Programs
Implemented in the RA Agricultural Sector Through a Survey
among Farmers and Experts..... 22

ANNA BAYADYAN

State Regulation and Development Prospects for Crediting
Agricultural Farms in the Republic of Armenia..... 43

TATEVIK YARDANYAN, SUREN MINASYAN

Food Security Issues of the Republic of Armenia..... 60

SOCIAL POLICY

ZOYA TADEVOSYAN, KAMO DAVTYAN, DIANA MATEVOSYAN

Analysis and Evaluation of the Interrelationships of the Labor Market
Indicators of the Regions (Marzes) of the RA and
the City of Yerevan 75

BUSINESS AND ENTREPRENEURSHIP

**ARMEN KTOYAN, ELENA MANUKYAN, ANUSH SHIRINYAN,
ANNA MATINYAN, MARIAM HARUTYUNYAN, ANUSH BARSEGHYAN**

Business Models in the Conditions of Digital Transformation..... 94

NATURAL RESOURCE ECONOMICS AND THE ENVIRONMENT**HAMAZASP GALSTYAN, GAGIK BADADYAN, KRISTINE TATOSYAN,
MHER SHAHINYAN**Issues of Green Procurement in the Republic of Armenia
(By the Example of the City of Yerevan)..... 112**INTERNATIONAL ECONOMICS****SHOGHIK MEJLUMYAN**Main Ways of International Tourism Development in the Republic of
Armenia 129

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՅՈՒՄ

**ՄԱՆՈՒԿ ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ, ԾՈՎԻՆԱՐ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ,
ԹԱԳՈՒՀԻ ՕՀԱՆՅԱՆ, ԱՆՆԱ ՄԻՆԱՍՅԱՆ**

ՀՀ տեղական ինքնակառավարման համակարգի ֆիսկալ ապակենտրոնացման գնահատումը..... 9

ԱԳՐԱՐԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

**ԳԱՅԱՆԵ ԱՎԱԳՅԱՆ, ԳԱՐԻԿ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ, ԽՈՐԵՆ ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ,
ՔՆԱՐԻԿ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ, ԱԻԴԱ ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ**

ՀՀ գյուղատնտեսության ոլորտում իրականացվող պետական աջակցության ծրագրերի արդյունավետության գնահատումը ֆերմերների և փորձագետների շրջանում անցկացված հարցման միջոցով..... 22

ԱՆՆԱ ԲԱՅԱԴՅԱՆ

Գյուղացիական տնտեսությունների վարկավորման պետական կարգավորման և զարգացման հեռանկարները Հայաստանի Հանրապետությունում 43

ՏԱԹԵՎԻԿ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ, ՍՈՒՐԵՆ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Հայաստանի Հանրապետության պարենային անվտանգության հիմնախնդիրները..... 60

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԶՈՅԱ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ, ԿԱՄՈ ՂԱՎԹՅԱՆ, ԴԻԱՆԱ ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ

ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի աշխատաշուկայի բնութագրող ցուցանիշների փոխառնչությունների վերլուծությունն ու միտումների գնահատումը 75

ԳՈՐԾԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՁԵՌՆԱՐԿԱՏԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

**ԱՐՄԵՆ ՔԹՈՅԱՆ, ԵԼԵՆԱ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ, ԱՆՈՒՇ ՇԻՐԻՆՅԱՆ,
ԱՆՆԱ ՄԱՏԻՆՅԱՆ, ՄԱՐԻԱՄ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ,
ԱՆՈՒՇ ԲԱՐՍԵԴՅԱՆ**

Բիզնես մոդելները թվային փոխակերպման պայմաններում 94

ԲՆՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐ

ՀԱՄԱՁԱՍՊ ԳԱՆՍՅԱՆ, ԳԱԳԻԿ ԲԱԴԱԴՅԱՆ, ՔՐԻՍՏԻՆԵ ԹԱԹՈՍՅԱՆ, ՄՀԵՐ ՇԱՀԻՆՅԱՆ

Կանաչ գնումների հիմնախնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում (Երևան քաղաքի օրինակով) 112

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՈՂԻԿ ՄԵՋԼՈՒՄՅԱՆ

Միջազգային զբոսաշրջության զարգացման հիմնական ուղիները Հայաստանի Հանրապետությունում 129

СОДЕРЖАНИЕ

ТЕРРИТОРИАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ

**МАНУК МОВСИСЯН, ЦОВИНАР КАРАПЕТАН, ТАГУИ ОГАНЯН,
АННА МИНАСЯН**

Оценка фискальной децентрализации системы местного самоуправления РА 9

АГРАРНАЯ ПОЛИТИКА

**ГАЯНЕ АВАГЯН, ГАРИК ПЕТРОСЯН, ХОРЕН МХИТАРЯН,
КНАРИК ВАРДАНЯН, АИДА МИРУМЯН**

Оценка эффективности программ государственной поддержки, реализуемых в сфере сельского хозяйства РА, посредством опроса, проведенного среди фермеров и экспертов 22

АННА БАЯДЯН

Перспективы государственного регулирования и развития кредитования сельскохозяйственных ферм в Республике Армения..... 43

ТАТЕВИК ВАРДАНЯН, СУРЕН МИНАСЯН

Вопросы продовольственной безопасности Республики Армения 60

СОЦИАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА

ЗОЯ ТАДЕВОСЯН, КАМО ДАВТЯН, ДИАНА МАТЕВОСЯН

Анализ и оценка взаимосвязей показателей, характеризующих рынок труда областей (марзов) РА и города Еревана 75

БИЗНЕС И ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО

**АРМЕН КТОЯН, ЕЛЕНА МАНУКЯН, АНУШ ШИРИНЯН,
АННА МАТИНЯН, МАРИАМ АРУТЮНЯН, АНУШ БАРСЕГЯН**

Бизнес-модели в условиях цифровой трансформации..... 94

ЭКОНОМИКА ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ И ОКРУЖАЮЩАЯ СРЕДА

***АМАЗАСП ГАЛСЯН, ГАГИК БАДАДЯН, КРИСТИНЕ ТАТОСЯН,
МГЕР ШАГИНЯН***

Проблемы зеленых закупок в Республике Армения (на примере
города Еревана) 112

МЕЖДУНАРОДНАЯ ЭКОНОМИКА

ШОГИК МЕДЖЛУМЯН

Основные пути развития международного туризма в Республике
Армения..... 129